



MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ  
ČESKÉ REPUBLIKY

MUDr. Barbora Macková, MHA

hlavní hygienička ČR s postavením vrchní ředitelky sekce ochrany a podpory veřejného zdraví

Praha, (datum uvedeno v doložce e-podpisu)

Č. j.: MZDR 9871/2025-1/OVZ



MZDRX01VQHHG

**METODICKÉ DOPORUČENÍ**  
**pro krajské hygienické stanice a Hygienickou stanici hl. m. Prahy ve věci**  
**posuzování zařízení sociálních služeb komunitního charakteru, podle ustanovení**  
**vyhlášky č.306/2012 Sb., o podmínkách předcházení vzniku a šíření infekčních**  
**onemocnění a o hygienických požadavcích na provoz zdravotnických zařízení**  
**a vybraných zařízení sociálních služeb, ve znění pozdějších předpisů**

S ohledem na skutečnost, že zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 258/2000 Sb.“), zmiňuje pouze obecně zařízení sociálních služeb (dále také i „ZSS“), aniž by rozlišoval charakter tohoto zařízení a v souvislosti se sjednocením postupu krajských hygienických stanic a Hygienické stanice hl. m. Prahy (dále jen „KHS“) ve věci posuzování zařízení sociálních služeb komunitního charakteru podle ustanovení vyhlášky č. 306/2012 Sb., o podmínkách předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a o hygienických požadavcích na provoz zdravotnických zařízení a vybraných zařízení sociálních služeb, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 306/2012 Sb.“), vydávám toto metodické doporučení.

Cílem tohoto metodického doporučení je sjednotit postup KHS v případě posuzování zařízení sociálních služeb komunitního charakteru v rámci státního zdravotního dozoru po dobu, kterou si vyžádá novelizace vyhlášky č. 306/2012 Sb., která upravuje mimo jiné požadavky na provoz vybraných ZSS. Konkrétně se jedná o zařízení sociálních služeb vymezená v § 15 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb., tedy týdenní stacionář, domov pro osoby se zdravotním postižením, domov pro seniory nebo domov se zvláštním režimem.

Zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s dalšími souvisejícími právními předpisy, je stanoveno, že maximální počet osob, jimž může být poskytována pobytová služba jako služba komunitního charakteru v jednom místě poskytování služby, je 18, a to v jednolůžkových nebo dvoulůžkových





pokojích, a kapacita každé bytové jednotky v bytovém domě je nejvýše 6 osob. Na jednom pozemku nesmí být poskytovány pobytové služby jako služby komunitního charakteru v součtu více než 18 osobám.

Služby poskytované jako služby komunitního charakteru se poskytují pouze v bytě, bytovém domě nebo rodinném domě umístěném v běžné zástavbě obce a jsou poskytovány takovým způsobem, aby umožňovaly osobě nezávislý způsob života odpovídající svou povahou běžnému životu osob jejího věku. V těchto službách se zohledňuje fakt, že je přirozenou domácností osob, které v nich žijí. Odborní zaměstnanci klientům poskytují podporu v režimu obdobném rodinnému prostředí.

Při posuzování zařízení sociálních služeb tohoto typu musí KHS zohledňovat, jakým klientům má být zařízení určeno. Tato informace musí být součástí projektové dokumentace i provozního řádu (dále také i „PŘ“), aby KHS mohla odpovídajícím způsobem stanovit hygienické požadavky a z nich vyplývající případné stavební nároky na dané zařízení sociálních služeb.

V rámci tohoto metodického doporučení jsou zpracovány pouze obecné hygienické požadavky na provoz předmětných ZSS, a to ve vztahu k posuzování v rámci stavebního řízení a následně schvalování PŘ.

### 1) Stavební řízení

- V případě přítomnosti zaměstnanců v ZSS (často v režimu 24/7) tito musí mít k dispozici vlastní zázemí (místnost pro odpočinek s umyvadlem + sanitární zařízení).
- Zázemí pro zaměstnance mohou společně sdílet sociální a zdravotničtí pracovníci – není nutné požadovat zázemí pro každou skupinu pracovníků zvlášť.
- Sanitární zařízení pro pracovníky:
  - a) šatnu lze nahradit skříněmi pro každého zaměstnance zvlášť, které lze umístit do vhodného prostoru nebo do místnosti pro odpočinek za předpokladu, že to velikost místnosti pro odpočinek prostorově dovoluje. Po umístění skříní musí být v místnosti pro odpočinek k dispozici dostatek volného prostoru pro další vybavení (viz níže);



- b) záchod – při posuzování počtu se zohledňuje počet pracovníků na směně, počet WC musí odpovídat nejpočetněji zastoupené směně, musí být vybaveno umyvadlem (přímo v kabině nebo v předsínce);
  - c) není nutné zřízení sprchy.
- Místnost pro odpočinek – musí být dostatečně velká, větratelná, osvětlena denním světlem, vybavena umyvadlem, sedacím nábytkem tak, aby počet míst odpovídal počtu zaměstnanců nejpočetněji zastoupené směny. Pokud má sloužit i pro konzumaci jídla, musí být vybavena kuchyňským dřezem a zařízením na ohřívání a uchovávání jídla. Na místnost pro odpočinek, která musí být z technologických důvodů umístěna pod úroveň terénu, se nevztahuje požadavek zajištění denního osvětlení a přirozeného větrání.
  - Přípravnu lze zřídit v místnosti pro odpočinek s tím, že je nutné pro tuto činnost vyčlenit samostatnou plochu určenou pouze k danému účelu a zajistit bezpečné uložení zdravotnických prostředků a léčivých přípravků. V případech, kdy bude v zařízení plánováno umístění klientů vyžadujících zdravotní péči, při které lze předpokládat nutnost použití sterilního zdravotnického prostředku, je nutné zřídit samostatný stavebně oddělený prostor pro jeho přípravu. Není však nezbytné, aby tento prostor přímo splňoval parametry na přípravu dané legislativou (především svou velikostí).
  - Prostor jídelny pro klienty je vhodné vybavit umyvadlem, ale není to podmínkou.
  - V případě provádění dekontaminace inkontinenčních pomůcek tato musí být prováděna mimo koupelnu klientů, místnost, kde bude prováděna, musí být vybavena dřezem, popř. i umyvadlem.
  - Před zahájením provozu musí ZSS zpracovat provozní řád, který následně schválí místně příslušná KHS.

## 2) Schvalování provozního řádu

- Objekt musí být k danému účelu zkolaudován, tzn. že v kolaudačním rozhodnutí bude uveden účel užívání stavby (ZSS).
- Nábytek a jiné vybavení v prostorách určených pro klienty nemusí splňovat podmínku omyvatelného povrchu. Je však nutné v provozním řádu zmínit, jak bude postupováno u vybavení nesplňujícího podmínku omyvatelnosti (např. koberec, čalouněný nábytek), které bude kontaminované biologickým materiálem.



- Úklid lze provádět vlastními silami (zaměstnanci ZSS), na kterém se mohou v rámci nácviku a upevňování běžných činností podílet i samotní klienti. Není nutné mít zpracovaný dezinfekční a úklidový řád a provádět v prostorách určených pro klienty úklid denně na vlhko. Postačí uvést používané dezinfekční přípravky dle způsobu použití (ruce, povrchy apod.) a informace o tom, že je úklid prováděn pravidelně, při znečištění ihned.
- Nakládání s použitým prádlem:
  - a) V zařízeních, kde jsou klienti za asistence sociálních pracovníků schopni se podílet na praní prádla v rámci procesu budování a upevňování sociálních kompetencí je možné prát osobní prádlo klientů a lůžkoviny přímo v ZSS v pračce, k sušení prádla bude používána sušička, prádlo od jednotlivých klientů se pere odděleně, lůžkoviny a prádlo kontaminované biologickým materiálem se pere výhradně v prádelně.
  - b) V zařízeních, kde jsou umístěni výhradně klienti, kteří nejsou schopni se podílet na praní prádla, bude praní použitého prádla (osobní i lůžkoviny) zajištěno prádelnou.
- Nakládání s odpady – v případě nebezpečného odpadu se postupuje v souladu s vyhláškou č. 306/2012 Sb. a v návaznosti na jiné související právní předpisy. Nebezpečný odpad musí být do odvozu uložen tak, aby k němu neměli přístup klienti ZSS.
- Není nutné provádět malování všech prostor ZSS 1× za 2 roky, vždy však v případě znečištění stěn nebo stropu.
- Stravování:
  - a) V zařízeních, kde si jsou klienti ve spolupráci se sociálními pracovníky schopni připravit jídlo je z pohledu nařízení Evropského parlamentu a rady (ES) č. 852/2004 ze dne 29. dubna 2004 o hygieně potravin (dále jen „Nařízení“) na takové ZSS komunitního charakteru nahlíženo podle čl. 1 odst. 2 písm. b) jako na domácí přípravu potravin, manipulaci s nimi nebo na jejich skladování pro soukromou domácí spotřebu. V zájmu ochrany veřejného zdraví je však vhodné dodržet základní hygienické standardy týkající se vybavení prostor určených pro skladování a zpracování potravin (vhodné příslušenství pro mytí rukou, nádobí a potravin, prostor pro uložení potravin v chladu a mrazu, zařízení pro tepelné opracování potravin, skladování



potravin zajistit tak, aby nedocházelo ke křížení a následné kontaminaci tepelně upravené stravy nebo potravin k přímé spotřebě apod.).

V souvislosti se snížením nároků na vybavení a zbavení některých povinností by však měl být kladem větší důraz na edukaci personálu - sociální pracovníci by měli být pravidelně proškolení v hygienickém minimu a základech dietního stravování, případně zvážit, zda v provozním řádu nenastavit obecné pravidla ve skladování potravin v chladícím zařízení, časové oddělení rizikových činností, mytí rukou při přechodu z nečisté práce na čistou, skladovat potraviny dle podmínek na obalu, kontrolovat datum spotřeby atd.

- b) V zařízeních, kde jsou umístěni klienti trvale upoutaní na lůžko nebo ti, co se nejsou schopni alespoň částečně podílet na přípravě stravy, provozovatelé těchto zařízení zajišťují stravu pro klienty; obědy jsou dováženy z externích firem na individuální objednávky klientů, snídaně, svačiny a večeře, 2. večeře jsou zajišťovány provozovatelem zařízení, jsou připravovány na místě personálem. Jedná se typově o tzv. výdejny, které KHS dozorují, a tam je nutné splnit požadavky Nařízení.

**MUDr. Barbora Macková, MHA**  
hlavní hygienička ČR  
s postavením vrchní ředitelky sekce  
ochrany a podpory veřejného zdraví  
*podepsáno elektronicky*

**Rozdělovník:**

- všem ředitelům krajských hygienických stanic a Hygienické stanice hl. m. Prahy
- Ministerstvo práce a sociálních věcí